

**MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE I ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE
REPUBLIKE SRBIJE**

POLJOPRIVREDNA SAVETODAVNA I STRUČNA SLUŽBA VRANJE

**Marička 1, 17500 Vranje, 017/422-197, 423-107, zzpvr@ptt.rs
Broj 122, Godina XII, Novembar 2015. Besplatan primerak**

POLJOPRIVREDNI BILTEN

Vranje, Novembar 2015.

Sadržaj:

- 1. Ratarstvo - povrtarstvo – dipl. ing. Nada Lazović-Đoković – Savremeni repromaterijali u proizvodnji rasada;**
- 2. Ratarstvo - povrtarstvo – dipl. ing. Zoran Lazarov – Uzorkovanje i agrohemijska analiza zemljišta;**
- 3. Voćarstvo - vinogradarstvo – Mr Nebojša Mladenović, dipl. ing. – Raspored, pravac redova i razmak sadenja trešnje i višnje;**
- 4. Voćarstvo - vinogradarstvo – dipl. ing. Suzana Jerkić - Jesenja sadnja kajsije;**
- 5. Stočarstvo - dipl. ing. Srđan Zafirović – Kako se zaštititi od trihineloze;**
- 6. Stočarstvo - DVM sci Robert Širtov – Kolibaciloza jagnjadi;**
- 7. Zaštita bilja - dipl. ing. Dejan Mujakić – Aktuelni problemi u proizvodnji rasada;**
- 8. Zaštita bilja - dipl. ing. Mica Stajić – Radovi u višegodišnjim zasadima u mirovanju vegetacije;**
- 9. Aktivnosti Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine Republike Srbije**
- 10. Aktivnosti Poljoprivredne savetodavne i stručne službe Vranje**
- 11. Dominantne mesečne cene preuzete iz biltena STIPS**

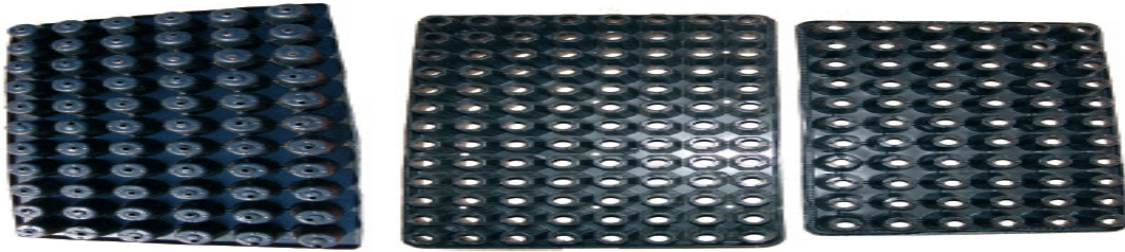
SAVREMENI REPROMATERIJALI U PROIZVODNJI RASADA

Osavremenjivanje proizvodnje rasada pratilo je i uvođenje savremenih repromaterijala i opreme. Time se značajno olakšava rad, smanjuje rizik proizvodnje, a dobijeni krajnji proizvod je kvalitetniji, što svakako daje dodatnu sigurnost u kasnijoj proizvodnji.

Supstrati - Supstrat je zemljište u koje sejemo seme i u kome mlada biljka treba da provede vreme do rasađivanja. Samim tim što seme i mlada biljka moraju provesti dobar deo najosetljivije faze svog života dovoljno govori koliko je značajan kvalitet supstrata. Kvalitetne supstrate odlikuju sledeće osobine. Oni su lagani, ne sadrže patogene, imaju regulisanu pH vrednost – kiselost, imaju dobro regulisan vodno – vazdušni režim i imaju dovoljno hrane za fazu kroz koju biljka treba da prođe. U proizvodnji paradajza, paprike i plavog patlidžana koriste se supstrati za setvu i za pikiranje, dok kod proizvodnje krastavaca, dinja i lubenica nema pikiranja, tako da se koristi samo supstrat za setvu. Glavna razlika u supstratima za setvu i za pikiranje je u veličini čestica, tako što finija struktura-sitnija granulacija ide za setvu sitnijeg semena (supstrat granulacije 0-5 mm), a grublja, tj. krupnija granulacija ide za pikiranje (0-10 mm). Ukoliko radimo direktnu setvu u kontejnere veće zapremine ili čaše možemo koristiti oba tipa, ali prednost dajemo grubljoj granulaciji od 0-10 mm. Kod krupnog semena poput krastavca, lubenica i dinja zbog boljeg razvoja korena koristi se supstrat granulacije 0-20 mm.

Karakteristike supstrata - Pod karakteristikama podrazumevamo niz fizičkih i hemijskih karakteristika od kojih su najvažniji: pH, struktura i sastav, vodno vazdušne osobine, sastav i količina hraniva. Supstrat treba biti blago kisele reakcije, tj. **pH** vrednost supstrata treba da je u rasponu od **5,5-6,5**. I kod nas se nalaze supstrati sa pH vrednošću od 6,0 što u kratkoj proizvodnji rasada odgovara svim regionima. Mnogo ozbiljniji pristup ovom pitanju treba posvetiti kod kultura koje provode veoma dug period u supstratu poput gajenja paradajza, paprike, krastavaca, jagoda i dr. u džakovima ili saksijama. Tada u obzir moramo uzeti kvalitet vode i način prihrane, kako bi osigurali dovoljnu konstantnost pH vrednosti u dužem vremenskom periodu. Struktura i sastav supstrata utiču na mnoge osobine: od vodno vazdušnog režima, pa do razvoja korena. Sama struktura ili veličina čestica uz vodno vazdušne osobine, značajno utiče i na razvoj korenovog sistema. U povrtarskoj praksi, tj. proizvodnji rasada koriste se dimenzije **0-5 mm** za setvu većine *sitno semenih kultura* poput paradajza, paprike, plavog patlidžana, salate, kupusa i dr. Za **pikiranje** istih kultura koristimo granulaciju **0-10 mm**. Za setvu *krupno semenih kultura* koristimo granulaciju **0-20 mm**. Važno je pomenuti pravilo da se za veće čaše koriste supstrati krupnije granulacije. Podatke o pH vrednosti i strukturi supstrata možemo pronaći utisnute na džakovima. Vodno vazdušni režim zavisi od sadržaja svetlih i tamnih treseta u supstratu i njihove strukture. Radi sprečavanja pojave presušivanja u neke supstrate su dodati specijalni okvašivači sa ulogom održavanja vlažnosti i lakšeg ponovnog kvašenja. Seme i mlada biljka kroz ceo razvoj zahteva i vodu i vazduh. Kvalitetan supstrat po zalivanju određeni deo vlage zadržava, a suvišnu otpušta tako da u supstratu ostaju optimalne količine vode i dovoljno pora u kojima se nalazi vazduh. Prevlažen supstrat prevashodno nije dobar, jer sigurno dovodi do veće pojave bolesti, a ukoliko je prevlaživanje izraženo i dugotrajno može doći do gušenja biljaka. Do prevlaživanja može doći zbog lošeg sastava i strukture smeše u koju sejemo pogotovu u uslovima prečestog zalivanja, ali i usled primene nekih kontejnera i čaša koji zbog malih ili nikakvih otvora ne dozvoljavaju da voda otekne, pa dolazi do gušenja biljaka.

Količina hrane u supstratu mora da odgovara zahtevima useva koje gajimo. Jedan od najčešćih problema u proizvodnji rasada predstavlja prevelika količina hrane u smeši u koju sejemo ili pikiramo, pa u tim uslovima dolazi do gušenja biljaka. U tom slučaju biljke se jednostavno blokiraju. Kasnije dolazi do nekroze ivice lista. Uzrok je u tome što usled velike količine hraniva biljka ne može usvajati vodu, pa više ne napreduje. Problem se obično javlja kod proizvođača koji prave vlastitu smešu za setvu ili pikiranje, pa u takvu smešu umešaju više od 40% zgorelog stajnjaka. U tom slučaju jedna od mera koja može pomoći je obilno ispiranje čistom vodom (još bolje kišnicom). Po ispiranju sačekati nekoliko dana da se biljka oporavi, pa zatim ponoviti. Meru ponavljati više puta dok rasad ne krene sa normalnim porastom. Dobri rezultati se postižu kada se nakon 2-3 ispiranja rasad folijarno prihrani.

Prva slika - Mali otvori (levo), i (desno) odgovarajući kontejneri

Napomena: Pre ispiranja obavezno proveriti ima li dovoljno otvora na dnu posude i ukoliko ih nema iste treba napraviti. Biljka u momentu setve ili pikiranja ima dovoljno hrane za određeni vremenski period od oko 2-4 nedelje. U slučaju uzgoja u kontejnerima i čašama manje zapremine ranije će se javiti potreba za prihranom. Isti je slučaj u uslovima intenzivnijeg i češćeg navodnjavanja što može dovesti do ispiranja. Prihrana se vrši folijarno ili zalivanjem na 7-10 dana.

Stanje useva u Pčinjskom okrugu i saveti za setvu pšenice u novembru mesecu

Što se tiče stanja useva koji su posejani u agrotehnički optimalnom roku u Pčinjskom okrugu, svega oko 15-25% površina posejano je u optimalnom agrotehničkom roku. Zbog obilnih padavina prvo vreme setve u Vranjskom regionu bilo je moguće u periodu od 7-15. X, a zatim posle kiše tek oko 20-22. X. Usevi iz prvog perioda izgledaju dobro i u fazi su početka bokorenja, dok su usevi kasnije posejani u fazama klijanja i nicanja. Kod ranije posejanih useva, obzirom na trenutno toplo vreme, treba obratiti pažnju na pojavu lisnih vaši. U našim uslovima nije dobra ni rana setva zato što biljke ranije u jesen kreću, rastu i razvijaju se dok vaši i dalje lete pa postoji velika opasnost da prenesu viruse na pšenicu koji dovode do pojava žutila u proleće što takođe utiče na smanjenje prinosa.

Optimalni rok za setvu pšenice je prošao (5-25. X). Međutim, tolerantnim rokom, do kada pšenica može dati solidan prinos, smatra se do 5. novembra. Pošto ova godina kasni – zbog padavina u optimalnim rokovima setve – najveći deo pšenice nije posejan, ali ovo što pre treba uraditi – **najkasnije do polovine novembra.**

Preporuka je da se pšenica više ne seje posle kukuruza, već na drugim slobodnim površinama. Ukoliko se proizvođač ipak odluči za setvu pšenice posle kukuruza, obavezno je **dobro usitniti žetvene ostatke** (kukuruzovinu) raznim tipovima sečki ili istarupirati žetvene ostatke, zatim preći jednim (ili dva) prohodom tanjirače – zavisno od vlažnosti zemljišta, te ići sa jednim plitkim oranjem i odmah setvospremicanjem zemljišta. Negde će biti dovoljna i redukovana obrada - samo tanjiračem, pa čak i

direktna setva pšenice, bez obrade. Sve zavisi od stanja vlažnosti zemljišta, te od položaja terena i koliko su se parcele prosušile. U ovoj situaciji, kada setva jako kasni, za preporuku je **sejati ranije sorte pšenice**. Proizvođačima napomenuti da se pri kupovini semena različitih kompanija raspitaju o tome koje su rane ili srednje rane sorte pšenice.

Pri kasnoj – novembarskoj setvi treba povećati normu semena za **10-15%** (u zavisnosti od dužine kašnjenja). Veće povećanje količine semena nije za preporuku, jer ukoliko i ova zima bude uslovno „blaga“, dakle bez jakih zahlađenja – najveći deo posejanih biljaka će preživeti i na proleće dati prebujne useve, podložnije napadu patogena i poleganju. U slučaju jače zime, ova povećana norma semena biće dovoljna da bokorenjem nadoknadi izmrzle biljke.

Dubinu setve ne treba korigovati, ona treba da se kreće **oko 4-5 cm**, a generalno zavisi od tipa i vlažnosti zemljišta – na lakšim, peskovitijim zemljištima – nešto dublja setva, a na težim i vlažnijim zemljištima – sejati nešto pliće.

Pri isušenom površinskom - setvenom sloju potrebno je pšenicu **povaljati** radi boljeg dotoka vode iz dubljih slojeva i bržeg klijanja i nicanja. Obratiti pažnju na pojavu glodara. Dalje operacije nakon setve zavisice od predstojećih vremenskih uslova.

Nada Lazović – Đoković
Dipl. ing. agronomije

UZORKOVANJE I AGROHEMIJSKA ANALIZA ZEMLJIŠTA

Kada govorimo o ovoj pomalo zaboravljenoj i nedovoljno rasprostranjenoj meri kod poljoprivredne populacije, uvek se postavlja nekoliko osnovnih pitanja a pre svega: **ZAŠTO, KADA I KAKO.**

ZAŠTO!

Sva zemljišta ne sadrže podjednako hranljive materije, a koje su neophodne u ishrani biljaka. Na sadržaj hranljivih materija u zemljištu utiču različiti faktori od kojih su najznačajniji sledeći:

1. Matični supstrat na kome je samo zemljište obrazovano.
2. Različite potrebe biljnih vrsta za hranljivim elementima.
3. Način eksploatacije zemljišta, a pre svega način njegovog đubrenja.

Nedostatka hraniva u zemljištu, bez obzira koji faktor doprinosi tom nedostatku, u značajnoj meri sprečava biljke da u potpunosti ispolje svoj genetski potencijal, a što će rezultirati smanjenim prinosom i kvalitetom.

Nasuprot nedostatku i suvišak hraniva u zemljištu je nepoželjan činioac jer može štetno uticati na same biljke, otežavajući usvajanje hranljivih elemenata.

Radi utvrđivanja sadržaja osnovnih hranljivih materija u zemljištu, praćenja dinamike kojom se menja sadržaj, kao i održavanja optimalnog nivoa obezbeđenosti, neophodno je vršiti uzorkovanje i agrohemijsku analizu zemljišta.

Agrohemijska analiza zemljišta predstavlja osnov za racionalnu i razumnu primenu mineralnog đubriva. Đubrenjem na osnovu urađene analize i dobijenih preporuka od strane poljoprivrednih stručnjaka pored obezbeđenja neophodnih količina hraniva, može se uštedeti značajna količina novca.

Zoran Lazarov

Dipl. ing. poljoprivrede – smer ratarstvo i povrtarstvo

RASPORED, PRAVAC REDOVA I RAZMAK SAĐENJA TREŠNJE I VIŠNJE

Trešnja i višnja mogu da se sade u pravougaonik, kvadrat, trougao i po izohipsama (konturno). Mehanizacija se najlakše koristi pri sađenju u pravougaonik, pa je takav raspored najčešći pri podizanju savremenih zasada.

Glavna sorta i sorta oprašivač treba u zasadu da budu raspoređeni u parnom broju redova, radi lakšeg izvođenja zaštite i berbe. Obično se posle 4 ili 6 redova glavne sorte trešnje ili višnje nalaze po dva reda sorte oprašivača.

Ove voćne vrste su najbolje i najpravnomernije izložene suncu kada je pravac redova sever-jug. Na padinama pravac redova treba da je upravan na pad terena. Rastojanje između stabala trešnje i višnje u redovima i između redova treba da obezbedi pravilno obrazovanje krune, normalnu fotosintezu i nesmetano obavljanje agrotehničkih i pomotehničkih mera i ostalih poslova u zasadau. Ako je rastojanje između voćaka malo, pogoršava se kvalitet plodova, a ako je veliko, smanjuju se prinosi po hektaru.

Rastojanje između stabala u zasadu trešnje i višnje zavisi od veličine zasada, sorte i podloge, zatim od sistema gajenja, klime, zemljišta, orografije i drugih činilaca sredine, visine debla, mogućnosti navodnjavanja, načina održavanja zemljišta i izvođenja berbe, kao i primenjene mehanizacije u voćnjaku.

Kod trešnje najveće rastojanje potrebno je obezbediti kod stabala koja se gaje na generativnim podlogama kod uzgojnih oblika slobodna piramidalna kruna, poboljšana piramidalna kruna i kotlasta kruna (vaza), i ona iznose 5-6 x 3-5 m. Ako je podloga sejanac magriva rastojanje je nešto manje u odnosu na sejanac divlje trešnje. Rastojanje je najmanje na slabo bujnim vegetativnim podlogama, sa krunom u obliku vretena (4-5 x 1-2 m).

Kod višnje najveći razmak sađenja je kod sorti kalemljenih na generativnim podlogama, a najmanji kod Oblačinske višnje na sopstvenom korenu (sadnice proizvedene iz izdanaka).

Prema gustini sađenja (broju stabala po hektaru) zasadi trešnje i višnje mogu biti retkog sklopa (ispod 600 stabala), srednje gustog sklopa (600-1.100 stabala) i gustog sklopa (preko 1.100 stabala po hektaru).

Rastojanja između stabala u zasadima trešnje i višnje

Vrsta	Podloga	Razmak između redova (m)	Razmak u redu (m)	Broj stabala po ha
Trešnja	Generativne podloge	5,5 - 6	4 - 5	330-450
Višnja	Generativne podloge	5 – 5,5	3 - 4	450-650
Trešnja	Srednje bujne vegetativne podloge	4,5 - 5	2 - 3	650-1.100
Trešnja	Slabo bujne vegetativne podloge	4 – 4,5	1 - 2	1.100-2.500
Višnja Oblačinska	Sopstveni koren (izdanačka proizvodnja sadnica)	4	2 - 3	800-1.200

Mr Nebojša Mladenović
Dipl. ing. poljoprivrede – smer voćarstvo i vinogradarstva

JESENJA SADNJA KAJSIJE

Kajsija može da se sadi u toku zimskog mirovanja - od opadanja lišća u jesen do kretanje vegetacije u proleće. U našim klimatskim uslovima sadnja se obavlja kasno u jesen ili rano u proleće.

Što se tiče jesenje sadnje ona je znatno bolja od prolećne. Sadnicama koje se sade u jesen stoji po pravilu na raspolaganju dovoljna količina vlage u zemljištu. Preseci žila u toku zime kalusiraju i na njima se obrazuju apsorpcione žilice koje rano u proleće čim se zemljište zagreje počinju intenzivno da obavljaju funkciju. Kajsije posađene u jesen ranije kreću, brže rastu i bolje se razvijaju naredne godine. Ukoliko se sadnja ne obavi u jesen, treba nastojati da se ona obavi što ranije u proleće, po mogućstvu do sredine marta. Što je sađenje kasnije slabiji je prijem i porast posađenih voćaka. Kasno posađene sadnice su veoma osetljive na sušu, pa ih treba češće zalivati. Prolećno sađenje može se preporučiti na područjima gde su česti jaki zimski mrazovi sa temperaturom (ispod -25 °C).

Pošto je završena fina priprema zemljišta, razmeravanje i obeležavanje mesta za sadnju, kao i kopanje jamića, pristupa se pripremi sadnica za sadnju. Ukoliko se sadnja obavlja u proleće preporučuje se da se korenovi istrapljenih sadnica potope u vodu (12-24 h) da bi sadnice povratile svežinu.

Pre sadnje neophodno je izvršiti pregled sadnica i skraćivanje žila. Pregled se sastoji od detaljne kontrole korenovog sistema i nadzemnog dela sadnice. Pri čemu se mora obratiti pažnja da nema mehaničkih oštećenja ili oštećenja od glodara, da sadnice nisu počele da se suše ili da nisu izmrzle. Sve oštećene, nekvalitetne i zdravstveno neispravne sadnice treba odstraniti. Povređene žile na sadnici treba odstraniti odsecanjem do zdravog mesta, dok se zdrave žile skraćuju na dužinu od 20-25 cm da bi se

osvežili preseći. Žile se orezuju oštrim voćarskim makazama, tako da presek bude gladak i što manji (prav a ne kos).

Preporučuje se da se koren sadnice pre sadnje umoči u “kašu“ koja se sastoji od jednog dela sveže goveđe balege, dva dela zemlje i jednog dela vode. U vodu treba dodati i neki fungicid u cilju denzinfekcije žila. Uloga kaše je veoma značajna pogotovo ako se sadnja obavlja u proleće. Ona “oblači“ koren prekrivajući ga zemljišnom skramom, što omogućava bolji kontakt žila sa okolnom zemljom. Pri sadnji treba strogo voditi računa o dubini sadnje. Sadnice treba saditi na istu dubinu na kojoj su bile u rastilu, pri čemu spojno mesto sadnice treba da bude iznad nivoa zemlje. Preduboko posađene sadnice kasnije prorode i slabije rađaju, dok su plitko posađene sadnice osetljive na sušu. Na lakšim zemljištima i na terenima izloženim dejstvu erozije sadnice se obično sade nešto dublje (2-3 cm) nego što su bile u rastilu. Ako se zemljište nije dovoljno sleglo sađenje se obavlja nešto pliće.

Žile sadnica treba zrakasto rasporediti, posle čega se koren pokrije sitnom i plodnom zemljom. Sadnica se povremeno protrese da zemlja uđe između žila. Kada su žile pokrivene slojem zemlje debljine od 5-10 cm vrši se gaženje oko sadnice da bi se uspostavio što bolji kontakt sadnice i zemlje. Nakon toga se dodaje zgoreli stajnjak u količini 5-10 kg po sadnici koji se izmeša sa tankim slojem zemlje, pored toga u jamić se dodaje oko 100 g kompleksnog mineralnog đubriva NPK (formulacije 8:16:24 ili slične). Neposredno po sađenju vrši se zalivanje sa 10-15 l vode po sadnici. Voda se dodaje u jamić koji nije popunjen do kraja, sačeka se da ona dobro upije, a zatim se jamić popuni zemljom do vrha. Na kraju se oko sadnice može napraviti mali banak od zemlje u obliku činije koji služi za zadržavanje kiše ili vode od zalivanja.

Suzana Jerkić

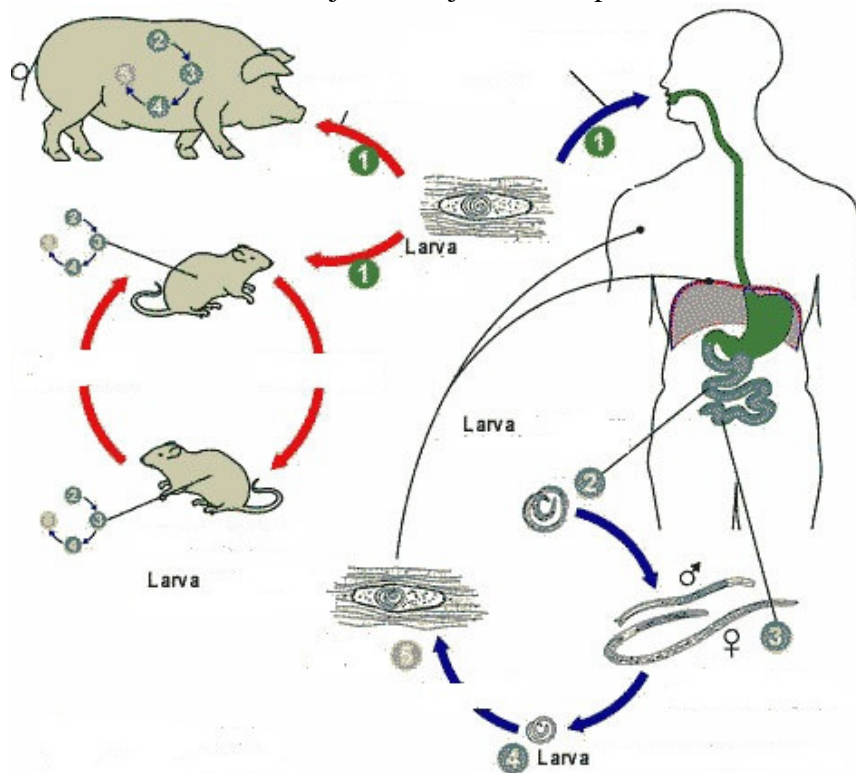
Dipl. ing. poljoprivrede – smer voćarstvo i vinogradarstvo

KAKO SE ZAŠTITITI OD TRIHINELOZE

Nakon klanja svinja, a pre upotrebe mesa i mesnih prerađevina obavezno uraditi trihineloskopski pregled uzorka mesa u najbližoj veterinarskoj stanici. U pojedinim krajevima naše zemlje, za ovaj vremenski period karakterističan je jesenjo - zimski svinjokolj, gde se svinje nekontrolisano kolju. Samim tim postoji opasnost od pojave ove zarazne bolesti, trihineleze. Ova bolest se sporadično pojavljuje skoro u svim zemljama gde se upotrebljava svinjsko meso za ishranu. Najčešći uzročnik trihineleze je trihinela spiralis, međutim i neke druge vrste trihinela, mada veoma retko mogu izazvati ovo oboljenje (t.pseudospiralis, t.brito, t.nativa i t.nelson). Trihinelom se mogu zaraziti domaće i divlje životinje: svinje, psi, mačke, jazavci i druge životinje (mesojedi i svaštojedi). Pacovi (miševi) predstavljaju najbolje domaćine i prenosiocce za ovo zarazno oboljenje, oni su kanibali i jedu jedni druge. Trihinela se prenosi sa pacova na pacova, a pacov se može zaraziti i otpacima zaraženog mesa. Svinje se uglavnom inficiraju proždirući zaraženog pacova ili otpacima zaraženog svinjskog mesa. Pri

slobodnom tovu (što je ređi slučaj) mogu se zaraziti i leševima divljih životinja. Životinja koja je zaražena trihinelom to ni na koji način ne pokazuje, pa se uz pomoć spoljašnjih znakova ne može utvrditi da li je životinja zaražena ili nije. Vidljivo je jedino pod mikroskopom trihineloskopijom. Čovek se obično zarazi jedući nedovoljno kuvano ili pečeno, a najčešće nepropisno osušeno meso zaražene svinje. U organizam trihinele se oslobađa ovojnice, a tako oslobođeni paraziti prolaze u tanko crevo gde nakon dva dana dolazi do parenja, a od sedmog dana trihinele počinju da legu jaja u crevne resice (za reproduktivni period ženka može izleći 15.000 embriona). U ovoj crevnoj fazi razvoja trihinele spoljni simptomi bolesti su: mučnina, povraćanje, bol u trbuh i proliv. Ovi simptomi mogu biti jače ili slabije izraženi pa mogu proći i nezapaženo.

Put infekcije i razvoj trihinele spiralis

U drugoj fazi dolazi do kretanje parazita (larve, putujuće trihinele) pomoću limfoma i krvotokom do poprečnoprugastih mišića (dijafragma, međurebarni mišići, srce, očni i žvakaći mišići, jezik), pri čemu probijaju ovojnicu mišićnog vlakna, ulaze u samo mišićno vlakno gde nastavljaju svoj rast i razvoj. Kao posledica javlja se upala mišića, povišena temperatura, edem lica i kapaka, povišena vrednost leukocita u krvotoku. Nakon ovog stadijuma sledi stadijum oporavka od nekoliko nedelja do nekoliko meseci. U tom periodu se mišićne trihinele učaure, i mogu u telu živeti i do 30 godina. Tok bolesti zavisi od stepena invazije trihinele i od kondicije zaražene osobe. Prema tome, ima lakših oblika bolesti koji mogu proći neprimetno, i težih oblika gde u najtežim slučajevima može doći do smrti. Smrtnost za ovu bolest se kreće u rasponu od 5-35%. Pouzdani lek za lečenje trihiniloze još ne postoji, termička obrada kao i smrzavanje mesa nije pouzdana. Najbolja zaštita je uzeti uzorak zaklane svinje i odneti ovlašćenoj veterinarskoj ustanovi na trihineloskopski pregled. Uzorak za pregled uzima se odmah po vađenje utrobe i to od dijafragme na 2-3 mesta, veličine jedne šibice, iz razloga što se trihinele najbolje uočava u ovom mišiću. Uzorak se može uzeti i od međurebarnih mišića ili mišića vrata. Pregledu podležu i pravljene i dimljene mesne prerađevine od nepregledanog svinjskog mesa. Meso zaklane svinje i mesne prerađevine za koje se utvrdi da su zaražene trihinelom, nisu za ljudsku upotrebu i

obavezno se spaljuju. Lica sa izraženim simptomima trihineloze, kao i lica bez izraženih simptoma koja su jela zaraženo meso, moraju da se jave na pregled kod doktora. Najbolja zaštita od ove zaraze je preventiva. Kao preventiva je sistemska deratizacija, odnosno neškodljivo uklanjanje leševa i klaničnih otpada. Kod deratizacije naročito u zaraženim područjima, posebnu pažnju obratiti na uginule miševе i sprečiti kontakt svinja i uginulih miševa. Jedan vid borbe je i kontrolisano klanje svinja.

Srđan Zafirović
Dipl. ing. poljoprivrede – smer stočarstvo

KOLIBACILOZA JAGNJADI

Bolest se javlja kod jagnjadi usled deficitarne ishrane gravidnih ovaca, A avitaminoze, loših higijenskih uslova i ispoljava se jakim prolivom.

Uzročnik je G - bakterija, Ešerihija coli i infekcija najčeće nastaje peroralno ili preko pupčane vrpce (omfalogeno). Jagnje oboli već u prvim danima života sa promenom opšteg stanja, jagnje ne sisa, jako oslabi i malakše. Feces je vodenast, svetlo žut, penušav, smrdljiv i često pomešan s krvlju. Jagnje se jako napinje, brzo dehidriše i ostaje zgrbljeno.

Letalitet je veoma visok i jagnje uquine već prvog ili drugog dana bolesti. Ako ozdravi, ono nije za uzgoj jer ostaje kržljivo.

Terapija je neizvesna. Koriste se antibiotici kao: neomicin, kanamicin, kolistin, enrofloksacin, tetraciklini i daju se peroralno i parenteralno (injekciono). Koristi se i medicinski ugalj i supstituciona terapija za nadoknadu izgubljene tečnosti.

Profilaksa je mnogo važnija od terapije i sastoji se u pravilnoj ishrani i higijeni uzgoja.

Robert Širtov
Doktor veterinarske medicine sci

AKTUELNI PROBLEMI U PROIZVODNJI RASADA

Bliži se početak proizvodnje rasada te stoga na vreme obaveštavamo poljoprivredne proizvođače o najčešćim problemima u toku ove proizvodnje.

Proizvodnja rasada je sigurno jedan od važnijih segmenata u gajenju ovih kultura, jer samo ako se proizvede zdrav i jak rasad može se očekivati odgovarajući prinos i kvalitet. Greške u proizvodnji rasada teško se ili gotovo nikako ne mogu nadoknaditi kasnije, u toku vegetacije.

Proizvodnja rasada počinje izborom odgovarajućeg hibrida povrća, pripremom supstrata za setvu i setvom. U prostoriji za proizvodnju rasada potrebno je obezbediti odgovarajuće uslove za nicanje biljaka, kao što su optimalna temperatura i vlažnost. Broj izniklih biljaka zavisice od navedenih uslova i od klijavosti samog semena. Nakon nicanja, mlade biljčice su često izložene napadu velikog broja štetnih insekata i prouzrokovaca bolesti, i neophodno ih je na pravi način zaštititi.

Jedna od čestih grešaka u proizvodnji rasada je njegovo preterano zalivanje. Osim što forsira razvoj plitkog korenovog sistema zbog kojeg će biljka stalno patiti i loše eksploatisati vodu, često i prekomerno zalivanje dovodi do pojave poleganja rasada. Prouzrokuju ga patogene gljivice iz rodova *Rhizoctonia* spp., *Pythium* spp., *Phytophthora* spp., *Fusarium* spp. koje se nalaze u površinskom sloju zemljišta i intenzivno se razvijaju baš u ovakvim vlažnim uslovima. Jedna od fitopatogenih gljiva koja prouzrokuje poleganje rasada u najvećen broju slučajaja je *Pythium* spp.

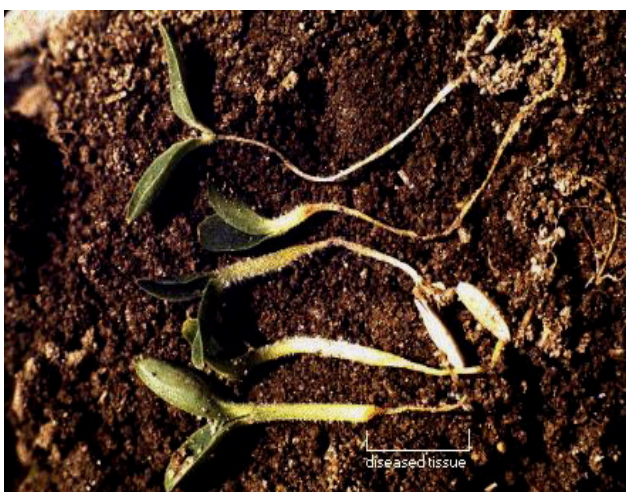
ROD: *Pythium*

Pythium spp.-poleganje rasada, palež klijanaca, trulež semena

U našim klimatskim uslovima *Pythium* spp. nanosi manje štete na starijim biljkama ali je zato glavni uzročnik poleganja rasada gde dolazi do poleganja i tzv. topljenja leja rasada.

Simptomi:

Simptomi se ispoljavaju u zavisnosti od starosti inficirane biljke. Kod mladih biljaka čije je tkivo vrlo osetljivo na toksine ove gljive, simptomi se javljaju u vidu vodenastih pega, koje se brzo povećavaju, zaražene ćelije umiru i cela biljka zahvaćena bolešću propada ubrzo posle nicanja. Do infekcije izniklih biljaka najčešće dolazi preko korena ili preko podzemnog dela stabla. Zahvaćeni deo stabla je tanji od zdravog dela što dovodi do slabljenja mehaničke moći i biljčica ubrzo poleže. U zavisnosti od faze razvoja bolesti na obolelim delovima biljčice se mogu uočiti jače ili slabije izražena siva buđasta prevlaka. Polegnute biljke brzo uginu a pri jačoj vlažnosti i višoj temperaturi istrunu, pa otuda i naziv topljenje leja rasada.

sl.1

sl.2

Ciklus razvoja:

Pythium spp. se održava u zemljištu u obliku oospora koje svoju vitalnost zadržavaju i do 8 godina. Klijanje oospora je stimulirano u uslovima visoke vlažnosti zemljišta i prisustva materija koje nastaju prilikom razgradnje organske materije. Materije koje takođe stimulišu klijanje oospora potiču i od korena, od semena koja klijaju i od organske materije koja se unosi u zemljište. Oospore daju sporangije a sporangije daju zoospore za čije je kretanje neophodna tekuća voda pa obilno navodnjavanje potpomaže i povećava broj inficiranih korena.

Suzbijanje:

U plasteničkoj proizvodnji potrebno je izvršiti dezinfekciju zemljišta a police dezinfikovtu CuSO_4 1% rastvorom. Od agrotehničkih mera treba raditi drenažu zemljišta, izbegavati teška zemljišta, vršiti provetravanje rasadnika, sađenje biljaka obaviti kada je temperatura povoljna za brži porast biljke, izbegavati prekomerno đubrenje azotom i koristiti plodored. Kombinacijom kontaktnih i sistemskih fungicida postiže se odlična zaštita. Zalivanje leja kako biljaka tako i okolnog zemljišta preparatima Previkur 0,25% i Previkur energi 0,15%. Sledeći tretman obaviti neposledno posle pikiranja istim preparatima uz dodavanje Confidora ili Actare protiv insekata.

Često se desi da rasad napadnu i puževi koji grickaju mlade listiće, U tom slučaju preparat Pužomor posoliti oko leja, između redova ali ne soliti na biljke. Za tu svrhu se može upotrebiti i pepeo koji smanjuje sluz pužu, i dovodi do dehidracije.

Dejan Mujakić

Dipl. ing. poljoprivrede – smer zaštita bilja i prehrambenih proizvoda

RADOVI U VIŠEGODIŠNJIM ZASADIMA U MIROVANJU VEGETACIJE

Zaštita voćaka od prouzročivača biljnih bolesti i štetočina ne vrši se samo pesticidima već je neophodno i mehaničko čišćenje. Odbrana voćaka od biljnih bolesti i štetočina sredstvima za zaštitu bilja nije uvek dovoljna. Mehaničko čišćenje stabala je važna dodatna mera koju treba redovno izvoditi u zimskom periodu.

Suvi delovi grane i stabla su glavna skloništa štetočina u toku zime. Prilikom rezidbe potrebno je odstraniti suve grane a legla štetočina treba pažljivo pokupiti i sa skinutom korom izneti iz voćnjaka i spaliti.

Ako je voćnjak prethodne godine bio napadnut pepelnicom, monilijom ili bakterioznom plamenjačom potrebno je zaražene delove orezati, mumificirane plodove sakupiti, odstraniti iz voćnjaka i spaliti. Posebnu pažnju posvetiti jabučastom voću na prisustvo bakteriozne plamenjače. Tada sve zahvaćene grane i grančice treba orezati i zahvatiti 15cm na jednogodišnjim i dvogodišnjim granama, odnosno 50cm živog dela kada je bakterija prisutna na debljim granama uz obaveznu dezinfekciju alata. Takođe i njih izneti i spaliti.

Veliki broj biljnih bolesti prezimljava u opalom lišću te je takođe potrebno i to lišće ili izneti iz voćnjaka i vinograda ili zaorati.

U zasadima breskve *Taphrina deformans* je najčešća i najopasnija bolest koja se razvija na mladom lišću, mladarima, cvetu i plodu breskve.

Parazit u toku vegetacije izaziva direktne i indirektne štete na stablu breskve. Direktne štete se manifestuju kovrdžanjem lišća, koje dobija crvenkastu boju i dolazi do njegovog prevremenog opadanja. Potom breskva ponovo počinje da stvara lisnu masu (dolazi do retrovegetacije), čime se stablo breskve iznuruje i tako voćka nepripremljena u punoj vegetaciji, ulazi u zimski period kada i manji mraz može prouzrokovati njeno izmrzavanje (indirektne štete).

Neophodno je stoga u ovom periodu uraditi dezinfekciju svih višegodišnjih zasada i sprati sve prezimjavajuće organe parazitnih bolesti. Za ovo tretiranje koristiti preparate na bazi bakra: **Bakarnioksihlorid, Kocid 200, Funguran-OH, Bakrocid, Bakarni kreč, Bordovsku čorbu i dr.** Pre tretiranja ukloniti sve mumificirane plodove ako to nije urađeno ranije, polomljene i suve grane. Kada je stablo pripremljeno, okupati ga jednim od navedenih preparata. Tretiranje treba izvesti po mirnom i suvom vremenu.

Temperature, iznad 18°C, ovih dana pogoduju i za primenu sredstava na bazi sumpora: **Kvašljivi sumpor, Kumulus, Kolosul** i dr., radi suzbijanja prouzrokovaca pepelnice. Parazit prezimljava u okviru micelije na pupoljcima i u konidijskom stadijumu na mladima.

Posebnu pažnju treba obratiti na staklokrilce i prstenare koji prezimljavaju u zaraženom lastaru tako da je neophodno odstraniti i spaliti lastare, ako nisu odstranjeni još u toku vegetacije kada je prisustvo štetočine primećeno, u toku periodu mirovanja vegetacije.

M.prstenar

Štitaste vaši

Monilija

Pepelnica v. loze

Jedna veoma značajna preventivna mera, u voćnjacima a posebno u zasadima voća koje kreće rano je i krečenje stabala. Krečenje stabala je mera koja usporava kretanje sokova sa povećanjem temperature.

Svake godine u zimskom periodu, a posebno kada su jače zime (kao zima 2012 godine), zbog dubokog snega i nedostatka hrane, mlade voćke u voćnjaku, zatim sadnice voćaka i šumskog drveća u rasadnicima izložene su napadu zečeva, srna i ostale divljači. Zečevi najčešće glođu koru mladih voćaka i drugog drveća, već rano u jesen, nakon opadanja lišća, a naročito nakon što padne sneg i nestane druge hrane. Visoka divljač, srne i jeleni grizu mlade grančice i hrane se njima. Tako da u ovoj godini pre početka padanja snega posebnu pažnju treba posvetiti zaštiti voćaka od zečeva i ostale divljači, da bi se izbegle štete.

Mica Stajić

Dipl. ing. poljoprivrede – smer zaštita bilja i prehrambenih proizvoda

AKTIVNOSTI MINISTARSTVA POLJOPRIVREDE I ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE REPUBLIKE SRBIJE

Usvojen je **Zakon o jakim alkoholnim pićima** - Poslanici Narodne skupštine Republike Srbije usvojili su Zakon o jakim alkoholnim pićima, koji predviđa jednostavniju i jeftiniju proizvodnju rakije, kao i bolji položaj malih proizvođača koji će moći legalno da je prodaju i izađu iz sive zone.

“Do sada fizička lica nisu mogla legalno da budu uključena u proizvodnju i promet rakije. To će sada moći da urade bez komplikovane procedure“, rekala je tokom skupštinske rasprave ministar poljoprivrede i zaštite životne sredine prof.dr Snežana Bogosavljević Bošković.

Cilj zakona je liberalizacija uslova za proizvodnju jakih alkoholnih pića, a to će, prema očekivanjima Vlade Republike Srbije, dovesti do smanjenja troškova proizvodnje i samim tim do povećanja broja registrovanih proizvođača. Vlada RS očekuje i da će novi zakon imati pozitivan uticaj na razvoj primarne proizvodnje voća kao sirovine za proizvodnju rakija. Zakon dozvoljava promet jakih alkoholnih pića između svih subjekata na tržištu kada je jako alkoholno piće i destilat predmet dalje dorade i prerade, a njime se reguliše postupak registracije geografske oznake i njeno korišćenje, čime se štiti intelektualna svojina u toj oblasti i omogućava dodata vrednost jakim alkoholnim pićima.

Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku, prosečna godišnja proizvodnja rakije iznosi 44,8 miliona litara, sa tendencijom porasta po stopi od 2,9 odsto godišnje. Vlada RS podseća da je do donošenja Zakona o rakiji i drugim alkoholnim pićima 2009. godine bilo registrovano 2.048 proizvođača, a da je on dozvoljavao promet rakije u rinfuznom stanju samo između registrovanih proizvođača, čime je veliki broj fizičkih lica koji rakiju proizvode za sopstvene potrebe ostao van sistema legalnog prometa i bez mogućnosti da je legalno prodaju registrovanim proizvođačima u situacijama kada njihova proizvodnja premašuje sopstvene potrebe.

Pored toga usvojene su izmene i dopune **Zakona o šumama** - „Usvajanjem i primenom Zakona o izmenama i dopunama zakona o šumama očekujemo značajno unapređenje trenutnog stanja u sektoru šumarstva Republike Srbije“, rekla je ministar poljoprivrede i zaštite životne sredine Snežana Bogosavljević Bošković.

Ministar Bogosavljević Bošković je istakla da je poseban akcenat stavljen na mere smanjenja bespravnih seča i da u tom smislu zakon utvrđuje kontrolu drveta u prometu, nadležnost inspekcije i postupanje sudova u slučajevima kršenja zakona. Ona je objasnila da je važna mera u cilju smanjenja bespravnih seča to što će drvo u prometu u buduće, pored žiga na posečenom drvetu, morati da prati i odgovarajuća dokumentacija, otpremnica ili propratnica, kojom se dokazuje sledljivost, tj. poreklo robe u prometu. Za drvo u prometu bez odgovarajuće dokumentacije, odnosno drvo koje je predmet bespravne seče, Zakonom se predviđa mera njegovog oduzimanja.

Pomenuti Zakon definiše status čuvara šuma kao službenog lica, dok šumarski inspektori ponovo dobijaju pravo i ovlašćenja da kontrolišu drvo u prometu. Zakonom se rešava problem desetine hiljada hektara državnih šuma, koje nemaju zaštitu i korisnika, zbog čega su one najpodesnije za šumokradice i bespravnu seču.

„Reč je o šumama koje su po Zakonu o javnoj svojini izuzete iz procesa privatizacije preduzeća, zadruga i slično, odnosno šumama koje treba da dobiju korisnika. Usvajanjem zakona za ove šume, Vlada će utvrditi korisnika na predlog Ministarstva“, pojasnila je ministar Bogosavljević Bošković.

Od izuzetnog je značaja što se ovim Zakonom uspostavljaju jasne procedure postupanja i finansiranja otklanjanja posledica u slučaju prirodnih nepogoda kao što su poplave, klizišta ili ledolomi. Nepogode su sve prisutnije kao direktna posledica klimatskih promena i ovaj zakon, kako je ministar naglasila, predstavlja sistemski odgovor na taj problem. Vlasnici šuma, tj. sopstvenici biće oslobođeni plaćanja naknada za seču, jer se ona u slučajevima prirodnih nepogoda smatra sanacijom, a ne klasičnom sečom. Ovo se u prethodne dve godine pokazalo kao veliki problem, kada je bilo neophodno brzo reagovanje u cilju, kako otklanjanja posledica, tako i interventne reakcije.

„Zakon predviđa i izmene u sistemu planiranja tako što se šumska područja ukрупnjavaju u šumske oblasti kao nove planske celine čime ćemo samo na osnovu manjeg broja planova za izradu ostvariti uštedu i do milijardu dinara na desetogodišnjem nivou“, istakla je ministar Bogosavljević Bošković i dodala da je poseban kvalitet zakona u tome što su njegove odredbe usaglašene na nivou i struke i zainteresovanih korisnika.

„U unapređenju stručnih odredbi Zakona, saglasnost je postignuta na najvišem nivou, u saradnji sa institucijama poput Šumarskog fakulteta, Instituta za šumarstvo, Instituta za nizijsko šumarstvo i zaštitu životne sredine, Novi Sad, JP Srbijašume, Pokrajinskog sekretarijata za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu i drugih relevantnih predstavnika“, zaključila je ministar.

AKTIVNOSTI POLJOPRIVREDNE SAVETODAVNE I STRUČNE SLUŽBE VRANJE

Poljoprivredna savetodavna i stručna služba Vranje je u prethodnom mesecu pružila veliki broj saveta poljoprivrednim proizvođačima, što direktnim kontaktom (obilaskom – na poljoprivrednom gazdinstvu kao i u službi), kao i putem predavanja, radionica, obilaska udruženja, medija (elektronskih i pisanih), portala PSSS i telefona. Poljoprivredni proizvođači uz pomoć Poljoprivredne savetodavne i stručne službe Vranje mogu kao i do sada svoje proizvode ponuditi Berzi poljoprivrednih proizvoda Srbije – Agroponuda na sajt www.agroponuda.com. Sve informacije iz oblasti poljoprivrede, kako stručne, tako i u vezi aktuelnih dešavanja u poljoprivredi – mera Agrarne politike Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine Republike Srbije zainteresovani mogu dobiti dolaskom u službu, na telefone savetodavaca i službe, e-mailom, SMS porukama ili na zvaničnom sajtu Poljoprivrednih savetodavnih i stručnih službi Republike Srbije www.psss.rs, odnosno sajtu Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine Republike Srbije www.mpzss.gov.rs

DOMINANTNE MESEČNE CENE PREUZETE IZ BILTENA STIPS

U tabelama predstavljenim u biltenu obrađene su aktuelne cene voća i povrća sa zelene pijace, klanične cene žive stoke i cene stoke sa stočne pijace. Obradene cene preuzete su iz Nacionalnog izveštaja u okviru STIPS baze podataka.

ZBIRNI IZVEŠTAJ ZA VOĆE - ZELENA PIJACA

Datum prikupljanja podataka: 09/11/2015

	C.												Vojvod.					
	Beograd(Kale- nik)	Beograd(Ska- darija)	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš	Pirot	Požarevac	Smaderevo	Vranje	Zaječar	Čačak	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	Subotica	Zrenjanin
Ananas	250.00	250.00		250.00								250.00		250.00	250.00			
Banana	150.00	150.00	120.00	100.00	150.00	110.00	120.00	140.00	120.00	100.00	120.00	120.00	145.00	140.00	120.00	120.00	90.00	130.00
Breskva	120.00																	
Dunja	120.00	120.00	100.00		80.00	80.00	80.00	130.00		30.00	50.00	100.00	80.00	80.00	150.00	100.00	80.00	80.00
Grejpfrut	200.00	160.00			180.00	130.00	150.00			120.00		130.00	200.00	160.00	150.00		150.00	
Grožđe-belo Afuz Aj	200.00	150.00				150.00		150.00							250.00			
Grožđe-belo Italija									100.00									
Grožđe-belo									80.00									
Grožđe-belo ostale	200.00	200.00	120.00	150.00	120.00	150.00	120.00				70.00	140.00		150.00	150.00	120.00	120.00	
Grožđe-ono	200.00	150.00						150.00	100.00	120.00							120.00	
Grožđe-ono ostale	200.00	150.00	110.00	150.00	120.00	150.00	120.00	150.00	130.00		90.00	140.00		150.00	150.00	120.00		
Jabuka-Ajdared	80.00	80.00			50.00	50.00	80.00		35.00	50.00	35.00	80.00	70.00	80.00				50.00
Jabuka-Delšes ruž.	100.00	70.00			80.00	80.00	80.00	100.00		50.00			80.00	70.00				80.00
Jabuka-Delšes	120.00	100.00			80.00	80.00	80.00	100.00	50.00	50.00	50.00	80.00		80.00				80.00
Jabuka-Oreni Smit	80.00	80.00			80.00	80.00	80.00			50.00			80.00	80.00				80.00
Jabuka-Jonagold	100.00	80.00						80.00		50.00	45.00	80.00	50.00					80.00
Jabuka-Melrouz							80.00				35.00							
Jabuka-Muzu	80.00	80.00							40.00		40.00							
Jabuka-ostale	100.00	100.00	80.00	80.00	50.00		40.00	80.00	40.00	50.00	45.00				100.00	50.00	50.00	50.00
Kajsija												450.00						
Kivi	200.00	100.00			150.00	110.00	150.00	200.00		120.00	150.00			180.00	200.00			
Kruška-Vijamovka	150.00	120.00			100.00	100.00			100.00		100.00							
Kruška-ostale	150.00	150.00	120.00	100.00	100.00		80.00	150.00	80.00	100.00	90.00	70.00		120.00	90.00	90.00		
Lešnik-očičen	1200.00	1300.00			1000.00	900.00	1200.00	1500.00			1200.00	1500.00	1000.00		1500.00	1100.00	1000.00	
Limun	200.00	150.00	270.00	180.00	150.00	130.00	150.00	180.00	170.00	150.00	160.00	180.00	250.00	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00
Malina	1000.00				120.00													
Mandarina	180.00	120.00		130.00	120.00	120.00	130.00	150.00		120.00	140.00			150.00	130.00	120.00	100.00	
Mušmula	120.00	120.00			80.00	100.00		150.00	80.00	50.00					130.00			
Nar	200.00	180.00		200.00	220.00	190.00	200.00	250.00		200.00		250.00			200.00			
Nektarina	150.00																	
Orah-očičen	800.00	800.00	800.00	800.00	800.00	800.00	700.00	700.00	800.00	700.00	800.00	900.00	1000.00	800.00	800.00	800.00	800.00	1000.00
Pomorančija	220.00	200.00	170.00	150.00	150.00	110.00	150.00	150.00	90.00	120.00	120.00	150.00		200.00	150.00	100.00	100.00	120.00
Smokva								400.00		800.00								
Smokva-suva	600.00	600.00			600.00	500.00	500.00					600.00					600.00	
Šiprak	200.00										80.00							
Šjiva	150.00																	
Šjiva-suva	350.00	350.00			350.00	400.00	400.00	250.00				400.00			350.00			350.00

	C.											Vojvod.						
	Beograd(Kalainik)	Beograd(Sikadarija)	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	NŠ	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Čataik	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	Subotica	Zrenjanin
Šargarepe	80.00	70.00	50.00	60.00	70.00	60.00	60.00	50.00	60.00	50.00	70.00	50.00	70.00	80.00	80.00	60.00	50.00	60.00

ZBIRNI IZVEŠTAJ - ŽIVA STOKA (klanične cene)

Datum prikupljanja podataka: 09/11/2015

			C.										Vojvod.			
			Beograd	Braničevski okrug	Mačvanski okrug	Moravički okrug	Nišavski okrug	Pirotski okrug	Podunavski okrug	Pčinjski okrug	Raški okrug	Zaječanski okrug	Šumadijski okrug	Južno-banatski okrug	Južno-bečki okrug	Srednjo-banatski okrug
Bikovi	>500kg	HF	225.00													
		SM	255.00		240.00	240.00	220.00		230.00	230.00	240.00					
Dvike	sve težine	sve rase								180.00		180.00				
Jagnjad	sve težine	sve rase		280.00	270.00		280.00		280.00		280.00	270.00	290.00	280.00	300.00	
Junad	350-480kg	sve rase			270.00					230.00						
	>480kg	sve rase		220.00		240.00		220.00				230.00	230.00	220.00	220.00	230.00
Krave za klanje	sve težine	HF			150.00											
		SM		150.00		150.00		150.00	180.00		180.00	140.00	170.00			
Krmače za klanje	>130kg	sve rase		120.00	125.00					120.00	120.00	120.00	110.00		100.00	
Ovca	sve težine	sve rase		130.00	160.00			120.00	180.00		130.00		130.00		130.00	
Prasad	16-25kg	sve rase		200.00	170.00		170.00		170.00	180.00	180.00	190.00		180.00	170.00	180.00
Telad	80-160kg	SM		350.00		360.00		360.00	330.00		430.00	390.00	460.00			
Tovjenici	80-120kg	sve rase	180.00	140.00	160.00	120.00	150.00		150.00	150.00	140.00	150.00	160.00	140.00	140.00	140.00
	>120kg	sve rase		130.00	150.00				130.00		130.00	140.00	130.00			
Šijačad	sve težine	sve rase		180.00									190.00			

ZBIRNI IZVEŠTAJ - STOČNA PIJACA

Datum prikupljanja podataka: 09/11/2015

			C.										Vojvod.			
			Beograd(Obr enovac)	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš(Belje)	Piroć(Pribovac)	Požarevac	Smaderevo	Vranje	Zaječar	Čačak	Novi Sad	Pančevo	Sombor
Bikovi	>500kg	SM			230.00											
Ovsike	sva težina	sva rasa	220.00	180.00	150.00											
Jagnjad	sva težina	sva rasa	300.00	290.00	290.00	290.00	300.00		290.00	300.00	290.00	280.00	300.00	290.00	280.00	280.00
Jamud	sva težina	sva rasa		180.00	200.00	220.00	190.00			250.00	200.00		170.00			230.00
Junad	350-480kg	sva rasa							220.00							
	>480kg	sva rasa						220.00						220.00		210.00
Koza	sva težina	sva rasa		120.00		150.00	130.00				130.00					
Krave za manje	sva težina	HF														140.00
		SM			160.00			150.00	150.00							150.00
Krnače za manje	>130kg	sva rasa	120.00	120.00	110.00	130.00						120.00	130.00			120.00
Ovca	sva težina	sva rasa	150.00	130.00	120.00	140.00	130.00	120.00	130.00	170.00	140.00		120.00	100.00	120.00	
Ovnovi za priplod	sva težina	sva rasa	18000.00	32000.00	30000.00								20000.00			
Prasad	16-25kg	sva rasa	170.00	190.00	170.00	180.00	180.00	240.00	170.00	180.00	180.00	190.00	190.00	170.00	200.00	170.00
	<=15kg	sva rasa	190.00	200.00		170.00		250.00	180.00	200.00		200.00	200.00	180.00	200.00	
Priplodne junice	sva težina	sva rasa			20400.00											
Priplodne nazimice	sva težina	sva rasa			36000.00											40000.00
Telad	80-160kg	HF	340.00												360.00	
		SM	420.00		340.00			360.00	350.00		400.00				400.00	
Tovljenici	80-120kg	sva rasa	150.00	160.00	150.00	160.00	160.00		130.00	150.00	160.00	150.00	150.00	140.00	150.00	150.00
	>120kg	sva rasa	140.00	130.00	120.00				120.00	140.00	150.00	140.00	150.00	120.00		140.00
Šikžad	sva težina	sva rasa	220.00	190.00					230.00	230.00			220.00			

